9клас

Відповіді та методичні рекомендації до оцінювання завдань

І. Теоретичний тур

1	В	6	Г
2	Г	7	В
3	В	8	А
4	А	9	В
5	Б	10	Б

11. 1 – Д 2 –Г 3 – В 4 – Б	12. 1 – Д 2 – В 3 – А 4 – Б	13. 1 – В 2 – А 3 –Г 4 – Д

14. 2, 4, 5
15. 1, 4, 6

16. Для перевірки завдань бали можна розподілити наступним чином:

1.Аналіз змін рослинності та тваринного світу – **2 бали**

2 бали – правильно пояснено зміни рослинності й тваринного світу: загибель частини водних і прибережних організмів, зміна місць існування, поступове формування нових рослинних угруповань на території колишнього водосховища;

1 бал – названо основні зміни, але причинно-наслідкові зв'язки розкрито частково;

0 балів – зміни не визначено або вони описані неправильно.

2. Аналіз змін ґрунтів – **2 бали**

2 бали – пояснено вплив осушення території на ґрунтовий покрив: пересихання, вітрова ерозія, зміна властивостей ґрунтів, можливе забруднення донних відкладів;

1 бал – названо окремі зміни ґрунтів без достатнього пояснення;

0 балів – зміни ґрунтів не визначено або пояснення неправильне.

3. Аналіз змін водних ресурсів – **2 бали**

2 бали – пояснено зменшення доступних запасів поверхневих вод, зміну водного режиму Дніпра, проблеми з водопостачанням і зрошенням, а також можливе погіршення якості води; такі наслідки підтверджувалися дослідженнями Міндовкілля.

1 бал – визначено основні зміни водних ресурсів, але без достатнього пояснення їхніх наслідків;

0 балів – зміни не визначено або вони неправильні.

4. Аргументація позиції щодо відновлення Каховської ГЕС – **2 бали**

2 бали – висловлено чітку власну позицію та наведено щонайменше два аргументи, які враховують одночасно водогосподарські, енергетичні, соціальні та екологічні наслідки;

1 бал – позиція сформульована, але наведено лише один аргумент або аргументація недостатня;

0 балів – позиція відсутня або не обґрунтована.

5. Шляхи забезпечення водопостачання та зрошення – **2 бали**

2 бали – запропоновано кілька реалістичних заходів: модернізація та будівництво водогосподарської інфраструктури, реконструкція водопроводів і насосних станцій,

пошук додаткових джерел водопостачання, ощадливе використання води, модернізація зрошувальних систем та застосування водозберігальних технологій;

1 бал – запропоновано один-два доречні заходи, але без достатнього пояснення;

0 балів – способи не запропоновано або вони нереалістичні.

6. Узагальнення та причинно-наслідковий висновок – **2 бали**

2 бали – зроблено самостійний обґрунтований висновок, у якому простежено цілісний ланцюг зміна водного режиму → зміни природних компонентів → наслідки для населення і господарства → необхідність комплексного водогосподарського рішення;

1 бал – висновок правильний, але загальний або недостатньо аргументований;

0 балів – висновок відсутній або суперечить змісту завдання.

17. Для перевірки завдань бали можна розподілити наступним чином:

1. Аналіз сучасних демографічних проблем України **– 2 бали**

2 бали – визначено основні проблеми: скорочення чисельності населення, низька народжуваність, старіння населення, міграційні втрати, зміна статево-вікової структури;

1 бал – визначено кілька демографічних проблем, але аналіз неповний;

0 балів – проблеми визначено неправильно або не визначено.

2. Визначення причин демографічних проблем **– 2 бали**

2 бали – розкрито комплекс причин: війна, вимушена міграція, низька народжуваність, зміни сімейної поведінки, соціально-економічні чинники, смертність та старіння населення;

1 бал – названо окремі причини, але причинно-наслідкові зв’язки розкрито частково;

0 балів – причини не визначено або пояснення неправильне.

3. Порівняння з іншою державою світу **– 2 бали**

2 бали – здійснено змістовне порівняння України з обраною державою за кількома показниками: народжуваність, смертність, вікова структура, природний приріст/скорочення, міграція; зроблено відповідний висновок;

1 бал – наведено окремі відмінності чи подібності, але порівняння неповне;

0 балів – порівняння відсутнє або факти наведено некоректно.

4. Взаємопов’язані заходи демографічної політики **– 3 бали**

3 бали – запропоновано три конкретні заходи, які взаємодоповнюють один одного та спрямовані на різні складові демографічної ситуації, наприклад: підтримка сімей і народжуваності → створення умов для повернення та утримання населення → продовження активного й здорового довголіття;

2 бали – запропоновано три доречні заходи, але їхній взаємозв’язок або конкретність розкрито частково;

1 бал – запропоновано лише один-два доречні заходи;

0 балів – заходи відсутні або не відповідають демографічним проблемам.

5. Прогноз впливу заходів до 2035 року **– 2 бали**

2 бали – для запропонованих заходів спрогнозовано можливий вплив щонайменше на чисельність населення, вікову структуру та міграцію, із поясненням причинно-наслідкових зв’язків;

1 бал – вплив спрогнозовано лише за одним-двома показниками або прогноз недостатньообґрунтований;

0 балів – прогноз відсутній або нелогічний.

6. Узагальнення та висновок **– 1 бал**

1 бал – зроблено самостійний обґрунтований висновок про те, що демографічний розвиток України залежатиме від комплексного поєднання заходів щодо народжуваності, збереження людського потенціалу, міграції та вікової структури населення;

0 балів – висновок відсутній, надто загальний або суперечить змісту відповіді.

II. Практичний тур

1. 1) Рівень зайнятості: (К-ть зайнятих / к-ть населення у віці 15 і старше) *100 %= (32 млн. / 50 млн.) * 100 % = 64% **(2 бали)**.

2) Рівень безробіття: (К-ть безробітних / економічно активне населення) * 100 % = (4 млн. / 32 млн. + 4 млн.) * 100 % = 11,1 %

Економічно активне населення = зайняте + зареєстровані безробітні

(2 бали);

3) Рівень економічної активності = (зайняті + безробітні) / к-ть населення у віці 15 і старше * 100% = 32 млн. + 4 млн / 50 млн. * 100 % = 72 %.**(2 бали)**.

2. Кожен правильний природоохоронний об’єкт у природній зоні чи країні – **0,5 бала**. Правильно позначений на карті також **0,5 бала.**

3. а) Точність ± 2"

Точка 2

φ = 48°51'29"

λ = 25°21'33" **(1 бал)**

Точка 4

φ = 48°50'23"

λ = 25°20'37" **(1 бал)**

б) Точка 1. Н = 331,5 м**(1 бал)**

Точка 3. Н = 317,5 м**(1 бал)**

в) Точність ± 2°

2-3 – 145° **(1 бал)**

3-4 – 251° **(1 бал)**